

W hołdzie upolowanej ZWIERZYNIE

Co roku w drugiej połowie października odbywają się oceny trofeów łowieckich upolowanych w sezonie samców zwierzyny płowej (sarn - rogaczy). Okres polowań na rogacze trwa od 11 maja do 30 września każdego roku, czyli cztery i pół miesiąca. Oceniane trofea to

łowieckie i profesjonalne firmy, są również oceniane i ewidencjonowane zaraz po zakończeniu takich łowów. Myśliwi ci mają prawo zabierać trofea ze sobą za granicę.

Oceny trofeów organizują Zarządy Okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego przy czyn-

PREZENTACJA nagrodzonych trofeów

odpowiednio spreparowane czaszki wraz z porożem. Nie jest to tylko zamknięta, dla niektórych być może cokolwiek makabryczna wystawa, gdzie myśliwi wyłącznie we własnym gronie wybierają największe, najcięższe, najpiękniejsze, czy najdziwniej ukształtowane poroża i rozdają sobie potem za nie medale, czy puchary. Imprezę może odwiedzić każdy zainteresowany. Wspaniałą oprawę utrzymaną w duchu łowieckim zapewniają często zespoły grających na trąbkach sygnalistów, czego warto posłuchać.

Oceny takie Polski Związek Łowiecki organizuje przede wszystkim w celu sprawdzenia, czy myśliwi poprzez swoje odstrzały prawidłowo realizują przyjęte Uchwałą Naczelnej Rady Łowieckiej zasady selekcji osobniczej i populacyjnej. Jest to też swoisty hołd złożony przez myśliwych upolowanej zwierzynie. Za nieprzestrzeganie wspomnianych zasad selekcji grożą myśliwym sankcje ustalane również przez Polski Związek Łowiecki. Tak więc myśliwymi nie rządzi, jak niektórzy twierdzą, zasada, że strzela się do wszystkiego co się rusza. Bez zbytniego zagłębiania się w dość skomplikowane kryteria wykonania prawidłowego odstrzału, zasadniczo chodzi o to, aby pozyskiwać z populacji osobniki najsłabsze, zdeformowane lub chore i aby w ten sposób prowadzić do jej stabilizacji i utrzymania w jak najlepszej kondycji i jakości.

Na wspomnianych ocenach swoje trofea prezentują tylko polscy myśliwi, w większości zrzeszeni w społecznych organizacjach zwanych kołami łowieckimi. W Polsce chętnie polują również myśliwi zza granicy - Niemiec, Danii, Francji, czy Holandii. Trofea, które pozyskują myśliwi zagraniczni podczas polowań organizowanych przez koła

OSTRZEŻENIE

Uwaga trefne drewno!!!

Nadleśnictwo Jarocin ostrzega przed nabywaniem drewna sosnowego nielegalnie pozyskanego w rejonie wsi Chrzan - Dębno, oferowanego przez osobę podejrzaną o kradzież w tym rejonie. Nabycie takie jest karane na równi z nielegalnym wyrębem.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Jarocin

nym współdziałale nadleśnictw. W komisjach zasiadają zarówno myśliwi - członkowie Polskiego Związku Łowieckiego, jak i leśnicy, niekoniecznie myśliwi. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jarocin działają dwa takie okręgowe zarządy: kaliski i poznański.

28 października na terenie malowniczo położonego Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie w budynku odrestaurowanej tzw. owczarni ocenę trofeów sarn rogaczy zorganizował kaliski zarząd okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego. Swoje trofea przedstawiali polujący na terenach będących pod zarządem kilku nadleśnictw: Jarocin, Krotoszyn, Taczanów, Przedborów, Grodziec. Łącznie można było obejrzeć ponad siedemset poroży sarn rogaczy.

Komisje oceniały prawidłowość odstrzału według obowiązujących kryteriów, a także jakość preparacji trofeów. Prawidłowość odstrzału ocenia się na podstawie wieku i formy poroża. Wiek upolowanej zwierzyny ocenia się natomiast głównie na podstawie stopnia zużycia zębów oraz innych cech morfologicznych czaszki. Nie jest to zadanie łatwe. Wymaga dużej wiedzy i doświadczenia. Ocenę poroża stanowią przydzielone przez komisję specjalne punkty: zielone, czerwone, niebieskie lub żółte, które stanowią o tym, czy myśliwy odstrzelił właściwego osobnika i należyście spreparował trofeum. Wyniki oceny, a także niektóre dane o pozyskanym rogaczu i jego porożu są elektronicznie rejestrowane i archiwizowane. Najciekawsze trofea, spełniające szereg parametrów szczegółowo określonych przez międzynarodową Komisję Trofeów i Wystaw CIC, mają szansę być premiowane poprzez oddzielną wycenę jednym z medali: brązowym, srebrnym lub złotym. Myśliwy może też wystawiać takie trofeum na szereg organizowanych w różnych krajach Europy wystawach łowieckich.

W tym jednak roku na ocenie poroży rogaczy w Gołuchowie nie zanotowano szczególnie ciekawych trofeów. Na uwagę zasługuje natomiast to, że odsetek nieprawidłowo pozyskanych poroży był bardzo niski (zaledwie kilkanaście przypadków na ponad siedemset ocenianych), co świadczy o wysokim profesjonalizmie i odpowiedzialności myśliwych.

Oprac. J.G.

Leśne gody

W lasach trwa rykowisko, czyli okres godowy jeleni. Przebywając w leśnych ostępach, szczególnie o zapadającym zmroku lub wczesnym świtem, możemy usłyszeć przeciągłe stękanie i porykiwanie, których barwa i siła zależna jest od wieku i kondycji uczestników. To właśnie odgłosy samców, które gromadzą wokół siebie stadka łan. Te najdorodniejsze muszą pilnie strzec swoich „pań”, bo konkurencja słabszych nie próżnuje. Dlatego bardzo często dochodzi do zaciętych walk. Wówczas możemy usłyszeć nawet z odległości kilkuset metrów łoskot zderzających się poroży.

Zwycięzają najsilniejsi, pokonany samiec musi odejść od stada, a zwycięzca przekazuje swym partnerkom najlepsze i najzdrowsze geny, tak potrzebne w doborze naturalnym. Nie zawsze szczęśliwie kończy się walka o palmę pierwszeństwa.

Wiosną 1970 roku przemierzając zachodniopomorskie lasy w rejonie Lęborka napotkałem bardzo ciekawe znalezisko, a były to splecione ze sobą - bez możliwości rozdzielenia - dwa wieńce pięknych byków. Jako leśnik domyśliłem się, że w walce o prymat w stadzie, spotkało się dwóch równorzędnych partnerów, którzy w bitwie na śmierć i życie polegli obaj.

Polowanie w okresie rykowiska jest jedną z największych atrakcji myśliwskich, ale dozwolony jest tylko odstrzał byków selekcyjnych, czyli osobników z anomaliami rozwojowymi i bardzo starych. Aby pomóc naturze w odpowiednim doborze byków „przyszłościowych”, myśliwi uciekają się do stosowania forteli naśladując odgłosy stękania i porykiwania byków przy pomocy różnych wabików, szczególnie przydatne są tu duże muszle morskich skorupiaków. Sztuka wabienia jest trudna, bowiem raz musimy udawać „starego byka”, a innym razem „młodego” - za to obserwacja zaproszonych „do walki” osobników pozostawia emocjonujące i niezatarte wspomnienia.

W dniu św. Huberta (3 listopada) - patrona myśliwych - łowiecka brać rozpoczęła jak zwykle uroczyste coroczne spotkania z mieszkańcami lasu, pozdrómy ich wszystkich tradycyjnym „darzbór!”

ZBIGNIEW KAMIŃSKI

WARTO WIEDZIEĆ

DANIEL należy do rodziny jeleniowatych. Jest zwierzęciem średniego wzrostu, wysokość w kłębie 80-90 cm, byki są zawsze większe. Masa ciał dorosłych osobników - łanie 45-60 kg, byki 70-120 kg. Okrywa włosowa (suknia) płowa z białymi kropkami, zimowa szaro-popielata. Występują liczne odmiany barwne (porcelanowe, czarne, białe). Posiadają białą plamę na zadzie, tzw. lustro obramowane po bokach czarnymi paskami, ogon (kwiat) długi i mechliwy, z zewnątrz czarny, od spodu biały. Byki dorosłe nakładają poroże w formie **łopat** (laikowi może się skojarzyć z porożem łosia). Okres rui (bekowisko) trwa od połowy października do połowy listopada. Nazwa bekowisko pochodzi od głosu wydawanego w tym okresie przez byki - bekania, a nie beczenia, jak uważają niektórzy. Łanie ciążą się w czerwcu i na początku lipca, rodząc najczęściej jedno cielę. Średnia waga cielęcia to 3-6 kg. Karmią je mlekiem do początku zimy.

Poroże daniela (fragment)

SARNA ma drobną i proporcjonalną budowę. Zada ma wyższy niż kłęb. Głowę ma trójkątną, klinową, szyję wąską, nogi (cewki) cienkie i sprężyste, zakończone racicami (na tylnych nogach powyżej racic znajdują się także szpile). Dolna warga i szyja od dołu są u tych zwierząt srebrnoszare. W okolicy ogona, na pośladkach, sarna ma białą plamę tzw. talerz lub lusterko. Suknia sarny od maja do końca września jest czerwono-brązowa, a od października do kwietnia, siwo-brązowa lub siwo-żółta. Młode na początku pokryte są białymi plamkami, które znikają po około 2 miesiącach. Samiec sarny, kozioł, osiąga długość 95-130 cm, wysokość w kłębie ok. 75 cm i masę 15-30 kg. Kozły są w okresie rui (lipiec - sierpień) niezwykle agresywne i zawzięcie walczą ze sobą. Walki są na ogół bezkrwawe, jednak do poważnych obrażeń może dojść, jeśli jeden z walczących posiada groźną formę poroża w postaci tzw. **szydeł**. Stąd tak istotnym jest eliminowanie z łowiska tych kozłów, które posiadają nieprawidłowe formy poroża. Charakterystyczny odgłos sarny często można pomylić ze szczekaniem psa.

Poroże sarny